

Центар за културу, образовање и информисање „Градац“
Бр. 233
26.02.2024.
РАШКА

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

ЦЕНТРА ЗА КУЛТУРУ, ОБРАЗОВАЊЕ И ИНФОРМИСАЊЕ „ГРАДАЦ“ ЗА 2023.
ГОДИНУ

Рашка, фебруар 2024. године

УВОД

Центар за културу, образовање и информисање „Градац“ у Рашки је своју активност у 2023. години темељио на Програму рада Центра који је усвојен на седници Управног одбора одржаној 02.12.2022. године и који је прихваћен од стране Скупштине општине Рашка, оснивача ове установе.

У складу са задацима утврђеним у наведеном Програму, делатност Центра за културу „Градац“ одвијала се у оквиру више сегмената делатности културе:

1. Библиотека-информациона делатност
2. Музејска делатност
3. Издавачка делатност
4. Галеријска делатност
5. Организација културних програма и манифестација
6. Образовне активности
7. Дигитализација
8. Сарадња са другим установама културе, организацијама, фестивалима и цивилним сектором

1. Библиотека-информациона делатност

Библиотека у Рашки је културно-образовна установа која својим фондовима, услугама и библиотека-информационим системом учествује у културном и образовном процесу, у интелектуалном и стручном развоју, као и у целоживотном образовању свих наших суграђана.

Библиотека-информациона делатност, као основна делатност нашег Центра, обављана је у оквиру постојеће библиотеке мреже коју чини Градска Библиотека у Рашки и библиотеке огранци у Баљевцу и Јошаничкој Бањи. Сагласно усвојеном програму реда радног времена, Библиотека у Рашки радила је свакодневно у времену од 7 до 20 часова и суботом од 9 до 14 часова. Библиотеки огранак у Баљевцу, радио је сваким радним даном од 7 до 14 часова. Радно време Библиотеке у Јошаничкој Бањи је понедељком од 12 до 20 часова, а осталим радним данима од 7 до 15 часова.

1.1. ФОНДОВИ БИБЛИОТЕКЕ

У периоду од 15. новембра до 31. децембра 2023. године обављена је редовна ревизија комплетног библиотека-информационог фонда монографских публикација у библиотеци Центра за културу „Градац“ Рашка и два издвојена огранка у Баљевцу и Јошаничкој Бањи.

Ревизија је редован библиотека-информационо посао, у зависности од тога на који ће се начин обављати у раду разликује се неколико метода. Библиотека је користила метод Ревизија помоћу инвентара. Суштина овог метода је да се сравњивање стања постојеће библиотеке грађе врши директно са књигом инвентара у којој је инвентарисана свака јединица библиотека-информационо грађе.

- Попис јединица библиотечно-информационе грађе и извора које нису нађене на лицу места (1.903),
- Попис невраћених јединица библиотечно-информационе грађе и извора (133),
- Попис дотрајалих и неупотребљивих јединица библиотечно-информационе грађе и извора (1.187) и
- Попис неактуелних јединица библиотечно-информационе грађе и извора (1.072).

Отписану библиотечно-информациону грађу и изворе по основу неактуелности библиотека је понудила Народној библиотеци Србије, и одабрала 99 јединица. Одлуком УО да осталу неактуелну грађу поклони основним и средњим школама на територији општине Рашка. ОШ „Рашка“ – 39 јединица, ОШ “Јосиф Панчић” – 10 јединица, Гимназија – 269 јединица и СШ “Краљица Јелена” – 144 јединице.

Целокупна библиотечка мрежа Центра за културу “Градац” располаже са 52.313 монографских публикација (Рашка – 34.253, Баљевац – 12.154 и Још.Бања – 5.906).

У 2023. години фондови библиотека обновљени су са 2.397 новим публикацијама. У структури набавке, 503 јединице су приновљене из откупа Министарства културе, купљено је 1.118 нове публикације, 772 књиге су поклони, а 4 издања Центра за културу. Захваљујући квалитетном Откупу Министарства културе, пажљивој селекцији куповине из сопствених средстава и поклонима, пре свега Народне библиотеке Србије, фондови наших библиотека су обогаћени са веома вредним публикацијама из свих области људског стваралаштва.

Домаћа и преведена књижевност, хуманистичке и друштвене науке, уметност и култура, књиге за децу, вредне монографије, референсна литература, музика, филм, библиотекарство..., све су то области из којих, као библиотека општег типа, наша установа сваке године набавља најзначајније књиге. Негујући свој популарни карактер, али и стално радећи на разноврсности и квалитету својих фондова, Библиотека сваке године знатно обнови своје фондове и врло значајном научном, стручном и рефералном литературом.

Највећи број приновљених књига (1899), распоређен је у Библиотеци у Рашки, огранак у Баљевцу добио је 307 нове публикација, док је библиотечки огранак у Јошаничкој Бањи добио 191 нових књига.

Целокупни књижни фонд у Рашки уређен је по УДК каталогу и у слободном је приступу.

У читаоници библиотеке у Рашки корисницима су на располагању била два дневна листа, "Политика", и "Вечерње новости", као и неколико периодичних публикација и часописа: "Рашка", "Свеске", "Повеља", "Новопазарски зборник", "Хвосно", "Књижевне новине", "Панчевачко читалиште", „Национална ревија“ "Република", „Источник“, „Поезија“, „Think Thank“, „Квартал“, „ОЗ“, „Вести“...

1.2. ЧЛАНСТВО И КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ И УСЛУГА

Веома повољна цена чланарине, попусти за групе, бесплатне чланарине за одређене категорије становништва, веома добро снабдевен и избалансиран фонд, употреба савремених технологија, стручан и љубазан кадар чине Библиотеку најдоступнијом и најдемократскијом ризницом знања.

У 2023. години, у централној библиотеци и два огранка, учлањено је 1055 корисника.

Од тог броја, Библиотека у Рашки је учланила 944 корисника, у Баљевцу – 65, а Библиотека у Јошаничкој Бањи – 46.

Најбројнији чланови Библиотеке у Рашки су ученици основних школа (475) и средњих (90), потом, студенти (81), радници у непосредној производњи и друштвеним делатностима (86), деца предшколског узраста (42), пољопривредни произвођачи (7), и остали (163) – од којих је (76) пензионера, незапослених лица (64), а деце до 5 година (23)). Број корисника женског пола је 685, а мушког 259.

У Библиотеци у Баљевцу најбројнији чланови су ученици основних (42) и средњих школа (6), потом, радници у друштвеним делатностима (5) и остали (12) – од којих пензионери (6) и незапослени (5), а деца до 5 година (1). Број корисника женског пола је 42, а мушког 23.

У Библиотеци у Јошаничкој Бањи, структура корисника је следећа: ученици основних школа (7), средњих школа (5), студенти (10), радници у друштвеним делатностима (12), деца предшколског узраста (3), и незапослени (9). Број корисника женског пола је 32, а мушког 14.

На читању код корисника било је преко 85.000 књига. Најчитаније су биле књиге из области стране књижевности, затим домаће књижевности, књижевности за децу, друштвених наука, филозофије и историје, религије, уметности, природних и примењених наука.

За потребе наших корисника, путем међубиблиотечке позајмице, из Народне библиотеке Србије и других библиотека позајмљено је 30 публикација, а из наше, за потребе корисника других библиотека, позајмљено је 6 књига.

2. МУЗЕЈСКА ДЕЛАТНОСТИ

Музејска делатност се у 2023. години одвијала према планираном програму у складу са постојећим законским прописима и стручним стандардима, а у оквиру расположивих просторно-техничких капацитета:

1. Спомен соба „Рашка - ратна престоница Краљевине Србије 1915. године“ у Рашки,
2. Родна кућа Милунке Савић у Копривници,
3. Меморијална соба Милунке Савић у Јошаничкој Бањи.

Активности су у највећој мери биле усмерене на: вођења кроз сталне поставке, организовање манифестација, промоцију музејских програма и реализацију пројеката. У новембру је Центар од господина Јована Богићевића из Панчева на поклон добио неколико

предмета (кундак за пушку М1880, три бајонета са корицама и један без корица) за допуну стлних изложбених поставки у Рашки и Јошаничкој Бањи.

Стална изложба Спомен соба “Рашка – ратна престоница Краљевине Србије 1915. године” посетиоцима је била доступна сваког радног дана од 7 до 15 часова. Забележене су бројне појединачне и групне посете, као и најављене посете ученика основних и средњих школа са територије општине Рашка. Обилазак изложбе пратило је стручно вођење надлежног кустоса.

Родну кућу српске хероине балканских и Великог рата Милунке Савић у селу Копривница током 2023. године обишле су бројне групе посетилаца. Поред родне куће, и стална изложба посвећена нашој највећој хероини - Меморијална соба Милунке Савић у Јошаничкој Бањи је забележила бројне појединачне и групне посете, а организована су и стручна вођења кроз поставку за ученике основних и средњих школа са територије општине Рашка и др.

Центар за културу је у 2023. години обележио педесет година од смрти Милунке Савић приредивши изложбу “Из Копривнице у вечност – 50 година од смрти Милунке Савић” ауторке Данијеле Матовић. Поставка се састоји од фотографија, докумената и текстова који прате животни пут јунакиње од родне Копривнице, преко ратних попришта, живота у ослобођеној Србији до њене смрти 1973. године у Београду.

Изложба је документарно–едукативног карактера и посматрачу пружа информације како је Милунку живот на падинама Копаоника припремио за војни пут, који су мотиви да она изабере вишегодишње учествовање у Балканским и Великом рату уместо брака и оснивања породице. Поред овога, важан сегмент који провејава иза описа Милункиног живота је њена личност којој је ауторка изложбе дала значајно место. Приче сабораца, брига и однос према другима, храброст и јунаштво у рату отквивају бројне врлине српске Јованке Орлеанке. Изложба је премијерно представљена на „Данима српске културе Истре“, 4. октобра 2023. године у Пули. Ауторка изложбе је учествовала и у дискусији о Милункином животу након пројекције филма „Оно мало части“, режисера Филипа Чоловића, 6. октобра. Изложба је након Пуле представљена у Краљеву и на Копаонику.

Центар за културу „Градац“ је 2023. учествовао у организацији једанаесте „Стрип колоније Рашка“ заједно са Канцеларијом за младе Рашка и Клубом ликовних уметника „Рашка школа“. Колонија је одржана од 24. до 28. јула на Семетешком језеру.

Центар је реализовао један пројект који је финансиран од стране Министарства културе Републике Србије – “Опремање библиотеке ЦК Градац циклусом радова *Осликавање стихова*” и био партнер пројекта „Рашке легенде у стрипу“ који је подржало исто министарство. Током 2023. године настављен је рад на пројекту о рударству рашког краја.

Музејске садржаје Центар је промовисао у оквиру локалних ТВ програма (Коперникус Рашка и КВТВ), програма са националном фреквенцијом (РТС, Балкан трип ТВ, Блиц ТВ, Курир ТВ, Б92), путем интернет страница и сајта, и у штампи. У оквиру одељка музеологија и конзервација зборника радова „Наша прошлост 21“, који објављују Народни музеј Краљево и Архив Краљево, објављен је рад организаторке музејских активности Центра за културу под насловом „Спомен–комплекс са меморијалном собом Милунке Савић: Од идеје до реализације“.

Сталне изложбене поставке и програме који су организовани у оквиру музејске делатности посетило је преко 4000 посетилаца у 2023. години.

3. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

У оквиру издавачке делатности Центра за културу, образовање и информисање „Градац“, током 2023. године објављено је укупно осам библиографских јединица, од чега је седам књига поезије и прозе, једна стрип ревија и осам изложбених каталога за потребе галеријске делатности.

Објављени су следећи наслови књига:

1. Збирка песама **Казивање са певањем (одуховности, речју и сликом)**, аутора Милинка Ристовића из Рашке (ISBN 978-86-6092-042-5), у формату А5 (21x13 цм), обима 111 страница, у брошираном повезу и тиражу од 300 примерака.

Збирка садржи 55 ауторских песама са духовним реминисценцијама, као и 35 илустрација – цртежа самог аутора. Уз песме и цртеже, збирка садржи и три приказа-рецензије које су писали Душан Миловановић, Дара Радојевић и Радмила Гава.

2. Роман **Полети, соколе мој**, ауторке Жељане Кошанин из Рашке (ISBN 978-86-6092-043-2), у формату А5 (21x14,5 цм), обима 302 странице, у брошираном повезу и тиражу од 300 примерака.

Овај роман за штампу је препоручила Магда Миликић, која између осталог, о њему пише: *Полети, соколе мој* други је по реду роман младе рашчанске ауторке Жељане Кошанин (2004). Роман сведочи о постепеном сазревању њенога писања, а оно се огледа између осталог у концентрисанијем приповедању које је овога пута мање оптерећено рефлексом. Са добрим осећајем за детаљ, дијалог, заплет, карактеризацију ликова, као и меру у приповедању, Жељана Кошанин у свом новом роману у средиште поставља живот у окриљу породице, те на фону породичних тема, у којима одјекују бурна историјска дешавања, плете динамичну и узбудљиву, а свакако универзалну причу о радости, љубави, страдању и патњи.

3. Роман за децу **Цојле, дечак и бака Милена**, ауторке Љиљане Дугалић из Београда (ISBN 978-86-6092-045-6), у формату 21x20 цм, обима 50 страница, у брошираном повезу и тиражу од 300 примерака.

„Имајући око за сложеност догађаја који се свакодневно одвијају у нашем животу, књижевница није могла а да обичну причу о пријатељству дечака и пса не пропрати многим

питањима која се читаоцу отварају испод првог слоја приповедања. Њено дело ће се кретати између поларитета и говориће о старима и младима, о самоћи и дружењу, о пријатељству и бризи, о страху и стрепњи, о разумевању, радости и тузи, о преокретима. Ауторку посебно занимају тако нерадо очекиване промене у нашем животу са којима не желимо да се суочимо и које тежимо да претворимо у повољне околности. Али, упркос нашим жељама, најређе се догађа да нам срећа опстане као трајна константа“ – каже се, између осталог, у рецензији за ову прозу, коју је написала књижевница Гордана Малетић.

5. Збирка песама *Незадовољство*, аутора Секуле Шарића (ISBN 978-86-6092-047-0), песника из Крушчића код Куле, у формату А5 (21x13 цм), обима 60 страница, у брошираном повезу и тиражу од 300 примерака.

У препоруци за издавање ове поезије, песник Боро Латинковић пише: “Поезија Секуле Шарића темељи се на видљивим али и осетљивим па, и тако болним вредностима човекових животних реално-субјективних околности. Ум, разум, дух и емотивност омеђени су неким другим кругом где је демонско, то болно-прљаво које човека живим блатом увлачи у нешто што се може назвати (крајња?) немоћ и безизлазност свега и у свему. Брани се сновима, бекством у имагинарне екстазе, брани се димензијом нешто као свемогућег бекства без саучесништва, зато су његови снови омеђени као што је могућ рат, језа, страх и смрт...”

6. Роман за децу *KamJa*, ауторке Виолете Јовић из Ниша (ISBN 978-86-6092-044-9), у формату 21x20 цм, обима 156 страница, у брошираном повезу и тиражу од 300 примерака.

О овој књизи, рецензент Милоје Радовић, писац из Краљева, написао је да „Волета Јовић у свим својим књигама, а нарочито у књигама за децу, успешно спаја две велике и за свакога важне животне радости: радост писања и радост читања. То се нарочито види у књизи која је пред вама. У њој, за разлику од претходних, ауторка искрено читаоцима открива сопствене разлоге и мотивацију за писање овог, по свему необичног књижевног остварења.“

7. Збирка прича *Убијени постхумно*, аутора Жарка Милојчевића из Краљева (ISBN 978-86-6092-049-4), у формату А5 (21x14,5 цм), обима 75 страница, у брошираном повезу и тиражу од 300 примерака.

„Кад склопите корице ове књиге и наступи онај тренутак и којем ћутите и одмарате ви и књига, вероватно ће из подсвести испливати мисао о сопственој смрти. Не бојте се! Та страшна, одвратна, сурова, језива, гротескна, банална, тривијална - каква год - смрт долази по вас. То је једини догађај у животу на који можете да рачунате. Остало је списак случајности које су се десиле, а можда и нису?“ – каже се у рецензији Алена Кнежевића за ову књигу.

8. Збирка прича за децу *Посластице из татине кухињице*, аутора Рајка Лукача из Београда (ISBN 978-86-6092-051-7), у формату 21x20 цм, обима 96 страница, у брошираном повезу и тиражу од 300 примерака.

Књига Рајка Лукача *Посластице из татине кухињице* је драгоцену личну, али и свенаша сећаница на детињство и одрастање. За њега је и реч детињство другачија од осталих речи. Она осветљава непролазност детињства и у себе сабира и трајно чува све

наше, било кад и било где, изговорене или написане речи – каже се у рецензији за Милоја Радовића за ову књигу.

9. Осми број ревије домаћег стрипа *Ras comic* (ISSN 1820-6999) коју Центар објављује у сарадњи са Клубом ликовних уметника "Рашка школа". *Ras comic* број 8 објављен је у формату А4 (29x21 цм), на 64 странице и у тиражу од 300 примерака.

Поред наведених монографских публикација, у оквиру излагачке делатности Центра (Галерија), објављено је још осам (8) изложбених каталога који су каталогизовани у Народној библиотеци Србије као некњижна грађа:

10. *Трансформације и погледи*, ауторки Јане Никић, Сандре Нинић и Јулије Дубовац, 3–17 фебруар 2023 (ISBN 978-86-6092-039-5);

11. *Out of Sync*, аутора Ђорђа Аралице, 221. фебруар – 7. март 2023 (ISBN 978-86-6092-040-1);

12. *Интимне исповести*, аутора Аиде Цамовић, Давуда Турковић и Хариса Личине, 13–27. март 2018 (ISBN 978-86-6092-041-8);

13. *Камуфлажа – дигитална грешка*, аутора Милан Алексић, 7– 21. април 2023 (ISBN 978-86-6092-035-7);

14. *Vortex*, ауторке Јелене Трајковић Попиводе, 29. мај – 12. јун 2018 (ISBN 978-86-6092-046-3);

15. *Аркадија – између идиле и nelaгоде*, аутора Огњена Мирковића, 1–15. септембар 2023 (ISBN 978-86-6092-031-9);

16. *Великани*, ауторке Евин Еве Пешић, 20. септембар – 4. октобар 2023 (ISBN 978-86-6092-050-0);

17. *Када се слегне прашина – сублимација реминисценције*, ауторке Драгане Дражовић Илић, 13. децембар 2023 – 13. јануар 2024 (ISBN 978-86-6092-052-4).

Поред наведених, објављена су и два изложбена каталога без каталошког записа за потребе изложби:

- *Школа цртања и сликања КЛУ „Рашка школа“* (13-27. јул 2023) и
- *Од сунцокрета до звезданог неба (радови ученика ОШ „Сутјеска“* (4–12. децембар 2023).

3.1. Промотивне активности

У оквиру промотивне делатности Центра, одржано је неколико догађаја на којима су представљена наша издања, али и издања других издавача.

1. На Одељењу уметности Библиотеке града Београда, 1. марта 2023. године, представљена је књига есеја из уметности *Сликарево око* ауторке Гордане Малетић, књижевнице из Београда, у издању Центра за културу „Градац“. Говорили су: књижевница Љиљана Дугалић, доктор ликовних уметности проф. др Здравко Мићановић, уредник Милојко Милићевић и ауторка. Присуствовало је 30 посетилаца.

2. На Петом Фестивалу женског стваралаштва у организацији Приватног културног

центра "Акваријус" у Косовској Митровици, у среду, 8. марта 2023. године представљена је песничка збирка **Мајка и све остало што се завршава на - А**, ауторке Јелене Костић из Рашке, у издању Центра за културу „Градац“. Говорили су: Миљана Дунђерин, књижевник Александар Дунђерин, уредник Милојко Милићевић и ауторка, уз учешће преко 30 посетилаца.

3. У Галерији Центра за културу "Градац", 17. марта 2023. године представљене су две књиге ауторке Јелене Костић у издању Центра за културу „Градац“: збирка песама **Мајка и све остало што се завршава на - А** и роман **Дављеник и сламка**. Говорили су: књижевници Енес Халиловић (Нови Пазар) и Бојан Кривокапић (Нови Сад), уредник Милојко Милићевић и ауторка. Представљање је пратило преко 50 посетилаца.

4. У сали Дома културе у Рашки, 19. септембра 2023. године представљен је други роман ауторке Жељане Кошанин из Рашке **Полети соколе мој**, у издању Центра за културу „Градац“. О роману и ауторки говорили су: Енес Халиловић, књижевник из Новог Пазара, Милојко Милићевић, уредник издања, као и ауторкине другарице Лена Радуловић и Емилија Михајловић. Представљање романа **Полети, соколе мој** употпуњено је наступом Неде Мојовић, ученице Одељења Музичке школе у Рашки, која је одсвирала две композиције. У сали Дома културе било је присутно око 200 посетилаца.

5. У Галерији Центра за културу „Градац“, 19. октобра 2023. године представљене су 51, 53. и 55. књига Библиотеке „Корени“ у издању Службеног гласника и Српске академије наука и уметности: **Рашка; Ибар, Надибар, Подибар и Гокчаница** и **Срби у Руском царству**. О овим књигама говорили су Борисав Челиковић, уредник и приређивач и проф. др Владан Виријевић. У Галерији је било присутно преко 30 посетилаца.

6. У истом простору, 27. октобра 2023. године, представљена је монографија **Свет витезова вина реда „Арена Забаткиенсис“** аутора Драгутина Миљковић из Суботице (пореклом из Рашке), која се бави првим редом витезова вина основаном у Србији почетком овог века. Поред аутора, о монографији су говорили проф. др Бошко Ковачевић, социолог, Милан Вучковић, члан овог Реда витезова вина и Милојко Милићевић, уредник издавачке делатности Центра за културу „Градац“. Уз причу о овој монографији, преко 40 посетилаца промоције имало је прилику и да дегустира квалитетна вина винарија са севера Бачке.

3.2. Награде

Издања Центра за културу „Градац“ наилазе на добар пријем код публике и стручне јавности. То се посебно односи на књиге из области књижевности за децу. Књига Оливера Јанковића **Загонетни случајеви инспектора Тражића** у издању Центра (2022. године) добила другу награду „Доситејево перо“ 2023. године у конкуренцији 15 наслова, коју додељује дечји жири у оквиру конкурса који расписују Пријатељи деце општине Вождовац и Пријатељи деце општине Земун.

3.3. Нереализоване активности

Из Програма рада Центра за културу „Градац“ у 2023. години има и неколико нереализованих активности, односно наслова који су планирани за издавање а да нису објављени: То су следећи наслови: *Есеји Ђорђа Кадијевића*, *Рударство рашког краја* Милана Веселиновића, три монографска каталога за изложбе у оквиру пројекта „Упознај наш град“ (*Архитектура Рашке; Рашка од праисторије до касног средњег века* и *Јавни споменици и спомен обележја Рашке*), *Записа Крсте Божовића*, учитеља у пензији из 1924. године, који се налазе у Етнографској збирци САНУ, а у сарадњи са др Велибором Лазаревићем из Крушевца и *Народне игре, песме и ношња Рашке*, аутора Далибора Тодоровића. Разлог за необјављивање ових наслова лежи у чињеници да аутори нису доставили коначне рукописе, али, с обзиром да се ради о вредним насловима, од њих се није одустало и свакако треба приступити њиховом објављивању када се за то стекну сви услови.

Већ две године планирана антологија песништва *Нико не може да заустави реку* која би се бавила песничким стваралаштвом у сливу реке Ибра од Рожаја до Краљева, на жалост, такође није реализована. За њу је потребно ангажовање више учесника, зашта Центар за културу нема довољно ни кадровских ни организационих предуслова, због чега се и одустало од ове идеје.

4. ГАЛЕРИЈСКА ДЕЛАТНОСТ

Током 2023. године реализовано је **укупно 10 изложби**, и то:

1. 3. – 17. фебруар 2023. године – ТРАНСФОРМАЦИЈЕ И ПОГЛЕДИ / Јулија Дубовац, Сандра Нинић, Јана Никић;
2. 21. фебруар – 7. март 2023. године – OUT OF SYNC / Ђорђе Аралица
3. 13. – 27. март 2023. године – ИНТИМНЕ ИСПОВЕСТИ/Харис Личина, Аида Цамовић, Давуд Турковић
4. 7. – 21. април 2023. године – КАМУФЛАЖА -ДИГИТАЛНА ГРЕШКА/Милан Алексић
5. 29. мај – 12. јун 2023. године – VORTEX /Јелена Трајковић Попивода
6. 13. јул – Изложба дечјих радова полазника Школе цртања и сликања КЛУ „Рашка школа“
7. 1. – 15. септембра 2023. године – АРКАДИЈА – између идиле и nelaгоде / Огњен Мирковић
8. 20. септембра – 4. октобра 2023. године – ВЕЛИКАНИ / Евин Пешић
9. 4. – 12. октобра 2023. – ОД СУНЦОКРЕТА ДО ЗВЕЗДАНОГ НЕБА/Дечији радови ОШ „Сутјеска“
10. 13. децембра 2023 – 13.јануара 2024. године –КАДА СЕ СЛЕГНЕ ПРАШИНА / Драгана Дражовић Илић

Изложбе је на отварањима и током трајања изложби видело 1.202 посетиоца.

Све реализоване изложбе биле су пропраћене одговарајућим каталозима, као и уобичајеним рекламним материјалом - плакатима и позивницама, које је (као и до сада) за штампу припремао Уредник издавачке делатности Центра, Милојко Милићевић. Других штампаних издања у области галеријске делатности није било.

4.1. Промотивне активности

Кустос је током 2023, све посетиоце ФБ странице Галерије, редовно обавештавао о актуелним изложбама и активностима везаним за рад Галерије. Такође, активности Галерије редовно су промовисане и на званичном сајту установе.

Медијска најава и промоција догађаја вршена је у сарадњи са локалним медијима тј. са Коперникус РТВ Рашка. Све изложбе биле су пропраћено локалним медијима. Кустос галерије је на време и редовно је најављивао изложбе, тако да су се прилози емитовали благовремено на локалној телевизији. Прилози са отварања изложби, такође су редовно емитовани.

Промоција галеријских активности, у виду обавештења и позива, одвијала се и електронским путем - имејлом и путем СМС порука.

Контакт са установама културе од националног значаја, као и са осталим значајним установама културе, галеријама и удружењима, одржаван је на нивоу, видео, електронских и телефонских разговора са појединцима, а све у циљу евентуалне размене садржаја, што такође доприноси промоцији наше установе у смислу заинтересованости и укључености у актуелна збивања на пољу културе и уметности на нивоу целе Србије.

5. ОРГАНИЗАЦИЈА КУЛТУРНИХ ПРОГРАМА И МАНИФЕСТАЦИЈА

5.1. Филм, позориште, концерти, трибине и промоције

Центар за културу „Градац“ је и у 2023. години сарађивао са дистрибутером филмова „ЗД Мобил Синема“ у складу са Уговором који је Центар потписао са овим приказивачем. Поред Биоскопа у Рашки поједини филмови су приказивани и у Биоскопу у Баљевцу као и у Дому културе „Миломир Главчић“ у Јошаничкој Бањи. Приказани су следећи филмови:

- Индиго кристал
- Детектив Цврле
- Хероји Халијарда
- Чувари формуле

Ова 4 филма на 11 пројекција у Рашки, Баљевцу и Јошаничкој Бањи у току 2023. године погледао је 491 гледалац, односно око 45 гледалаца у просеку.

14. фебруар 2023.

19.30-Галерија ЦК „Градац“

Промоција књига Папир и Иконостас ГОРАНА ПЕТРОВИЋА

У уторак, 14. фебруара у 19.30, у Галерији Центра за културу „Градац“, одржана је промоција две нове књиге академика **Горана Петровића**, једног од најзначајнијих савремених српских писаца. Романи **Иконостас** и **Папир** су прве две приче, односно две целине, велика поглавља у „Роману Делти“ чувеног писца, као универзум алегоричних приповести чија се радња одвија од средњег века до данас. Поред аутора о књигама је говорила новинарка и књижевна критичарка **Јована Милованчевић**, а модератор је била Маја Вујанац.

04. април 2023.

20.00 Дом културе

Позоришна представа

ЕФИМИЈА – Јелена Мрњавчевић

Текст: Звонимир Костић

Редитељ: Жељко Милошевић

Драматург: Александар Васиљевић

Игра: Тијана Јовановић Николић

Једна од најлепших и најдирљивијих прича у нашој историји јесте повест о Јефимији, првој српској песникињи. Њене речи, извезене позлаћеном сребрном жицом, узвишеног духа, споменик су преломног периода у историји нашег народа.

20. април 2023.

20.00 – Дом културе

Концерт – Влатко Стефановски Трио

Легендарни гитарски виртуоз, један од најзначајнијих музичара на Балкану, **Влатко Стефановски са својим В3 Триом**, наступио је 20. априла 2023. године пред препуном салом Дома културе у Рашки и одржао концерт за памћење.

14. септембар 2023.

20.00 – Дом културе

Позоришна представа

НОЋ ХЕЛВЕРА

Режија Дино Мустафић

Играју Мирјана Карановић и Ермин Браво

После великог успеха у региону и у иностранству, бројних награда на фестивалима и импресивних критика позоришна представа Ноћ Хелвера одиграна је Дому културе у Рашки. Препуно гледалиште испратило је ову узнемирујућу представу муком (било је и суза), одушевљењем, скандирањем и овацијама.

14. новембар 2023.
20.00 – Дом културе

Монодрама
ДЕЈТ
Игра Сандра Силађев

Ауторска монодрама Дејт на хумористичан начин приказује критичан положај жене у нашем друштву, који је прихваћен као нормалност и морање. Кроз причу се провлачи и дискриминација особа са инвалидитетом, права жене као радника, проблеми самохраних мајки, али и безбедност тинејџерки у данашњем свету. Представа је изазвала велико интересовање наше публике, салве смеха и вишеминутне овације на крају.

10. децембар 2023.
17.00 – Галерија ЦК „Градац“
Трибина МОЈ ЈУНАК

Гост Јовица Спајић
Модератор Маја Вујанац

Најбољи светски ултрамаратонац Јовица Спајић био је гост на трибини МОЈ ЈУНАК где је на врло инспиративан начин говорио о својој професији и спорту којим се бави. Публика у Рашки имала је ретку привилегију да се упозна са овим изузетним човеком који помера границе људске издржљивости и на најбољи начин репрезентује своју земљу у свету.

20.00 – Дом културе

Позоришна представа
ЂУРОЛОГИЈА
Игра Бранко Ђурић Ђуро

Ауторска представа која је оборила све рекорде гледаности у региону одушевила је и препуну салу Дома културе у Рашки. Публика је Ђурине бравуре испратила салвама смеха и громогласним аплаузима.

5.2. КУЛТУРНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

54. СМОТРА РЕЦИТАТОРА „ПЕСНИЧЕ НАРОДА МОГ“

У четвртак, 20. априла 2023. у Дому културе, одржана је традиционална **Општинска смотре рецитатора "Песниче народа мог"**. У млађем, средњем и старијем узрасту учествовало је укупно 25 рецитатора. Комисију су ове године чинили: Лидија Премовић, професор српског језика и књижевности, Маја Вујанац, дипломирани лингвиста и Михаило Глишовић, дипломирани аудио-визуелни уметник.

На Окружну смотру рецитатора пласирало се 9 такмичара, по 3 из сваког узраста.

Окружна смотра рецитатора „Песниче народа мог“, одржана је у Дому културе, 27. априла 2023. Такмичаре је оцењивао стручни жири у саставу: Нина Неранџић, игуманија манастира Градац и мастер учитељ, Срђан Чеперковић, песник из Врњачке Бање и Миломир Миле ндељковић, глумац из Краљева. На Окружној смотри учествовало је 35 рецитатора, а на Републичку смотру пласирала су се 3 такмичара, по један из млађег, средњег и старијег узраста.

5.2.1. МУЗЕЈИ ЗА 10

Од 13. до 19. маја, одржана је манифестација „Музеји за 10“. Тема манифестације била је **„Музеји, одрживост и благостање“**, на коју је Центар одговорио следећим програмом:

Понедељак – среда, 15-17. мај 2023. године, 11:00 часова

Меморијална соба Милунке Савић (Јошаничка Бања)

„Моја хероина/херој“ – ликовна радионица за децу

Радионица је намењена деци узраста од 7 до 14 година.

Радионицу су водили: Горан Трајковић, ликовни педагог и Данијела Матовић, кустоскиња

Среда, 17. мај 2023. године, 09.30 часова

Пешачка тура „Стазом Милунке Савић“

Полазак са регионалног пута Јошаничка Бања–Рашка до родне куће Милунке Савић у Копривници (3 км)

Среда, 17. мај 2023. године, 19:00 часова

Етно село „Топлина душе“, Павлица

„ПУТОВАЊЕ У ПРОШЛОСТ - 2023.“

У етно-селу током Ноћи музеја посетиоци су, поред сачуваних старих објеката и предмета, имали прилику да виде и ковача како ради у ковачници, процес печења ракије,

справљање хлеба - од воденице до трпезе, и још много тога. Производе одређених заната, гости су могли и да дегустирају.

Кроз етно-село посетиоце је водио домаћин Зоран Кошанин.

О елементима нематеријалног културног наслеђа говорили су: Бора Димитријевић, председник Националног комитета за нематеријално културно наслеђе Србије и Снежана Шапоњић Ашанин, музејска саветница, Народни музеј Чачак.

Четвртак, 18. мај 2023. године, 19:30 часова

Спомен соба „Рашка ратна престоница Краљевине Србије 1915. године“

Промоција књиге „Ја да ти причам, ти да напишеш“ ауторке Љиљане Дугалић

О књизи су говорили: Љиљана Дугалић, Милоје Радовић и Зорица Јанковић

19. мај 2023. године, 11:00 часова

Меморијални комплекс Милунке Савић (Јошаничка Бања)

„Моја хероина/херој“ – отварање изложбе

5.2.2. ДАНИ КРАЉИЦЕ ЈЕЛЕНЕ

Манифестација посвећена краљици Јелени, жени краља Уроша I, одржана је од 06. до 12. Јуна 2023. године у организацији сестринства манастира Градац, Туристичке организације „Рашка“ и Центра за културу „Градац“.

Дани краљице Јелене – ПРОГРАМ

Уторак, 6. јун

12.00 – Дом културе

Трибина за децу основних школа

БЕЗБЕДНОСТ ДЕЦЕ НА ИНТЕРНЕТУ

Национални контакт центар за безбедност деце на интернету при Министарству информисања и телекомуникација

Четвртак, 8. јун

13.00 – Основна школа „Јошаничка Бања“

Радионица израде бројаница

ЗБОГ ТЕБЕ БРОЈИМ, ЗБОГ ЉУБАВИ ПОСТОЈИМ

Вођа радионице монахиња Тамара Миладиновић

Петак, 9. јун

13.00-16.00 Порта манастира Градац

Радионица мозаика

КАМЕНЧИЋ ЈЕДАН САМ НИЈЕ ВРЕДАН

Вођа радионице: Љиљана Ривић

18.00 Галерија ЦК „Градац“

Отварање изложбе

HELENA, SERBIE REGINA – Републички завод за заштиту споменика културе

Изложбу је отворила директорка Завода, Дубравка Ђукановић

Субота, 10. јун

10.00 – Спортска хала Рашка

Турнир у одбојци за децу **СЕРВИРАЈ ЗА РАДОСТ**

Организатор турнира, одбојкашки тренер Драгиша Живковић

13.00-16.00 Порта манастира Градац

Радионица мозаика

КАМЕНЧИЋ ЈЕДАН САМ НИЈЕ ВРЕДАН

Вођа радионице: Љиљана Ривић

16.00 Галерија ЦК „Градац“

Стручно вођење кроз изложбу **HELENA, SERBIE REGINA**

Др Драгана Павловић

**17.30 – Трибина професора Предрага Драгутиновића
ЗАДОБИТИ ДАР ЉУБАВИ. НАСЛЕЂЕ КРАЉИЦЕ ЈЕЛЕНЕ**

20.00 – Дом културе

Позоришна представа „ВОЗ“

Звездара театар. Режија Воја Брајовић

Играју Воја Брајовић и Сергеј Трифуновић

Недеља, 11. јун

Порта манастира Градац

9:00 – Света литургија

Дечји хор Црквене општине новосадске

10.00 – **КАМЕНЧИЋ ЈЕДАН САМ НИЈЕ ВРЕДАН**

Вођа радионице: Љиљана Ривић

10.30 – **Културни програм**

Концерт групе КАЛЕМ

Наступ дечјег хора ЂУРЂЕВАК – Црквена општина Ужице

Наступ Националног хора AVIA ARHANGELI – Завичајно друштво Стара Павлица

Изложба ГАСТРОНОМИЈА РАШКОГ КРАЈА

Радионица осликавања фрагмената зидног сликарства

Радионицу води мр Маријана Протић

Понедељак 12. јун

14.00 – Дом културе

Представа за децу ВЕЛИКИ СВЕТ МАЛЕ ЗОЕ

Удружење „БЕО-ТИМ“СО

Режија Александра Ђурић

Играју: Тијана Јанковић, Александра Ђурић, Петар Михаиловић

Дани краљице Јелене обележио је веома квалитетан програм, одлична посета и велика медијска пажња. Специјални гости на програмима манифестације били су помоћник министра културе за културно наслеђе и дигитализацију, Данијела Ванушић и Станислас Пиере, директор Француског института у Србији. Програме на манифестацији Дани краљице Јелене пратило је око 3.000 посетилаца.

5.2.3. РАШКЕ ДУХОВНЕ СВЕЧАНОСТИ

XXI Међународна ликовна колонија Академија Јелена Анжујска, одржана је од 4. до 11. августа 2023. године на Семетешком језеру. Селекторка овогодишњег сазива била је Драгана Дражовић Илић.

Боравак и рад у колонијама има велики значај за уметнике. Креативни процес настајања уметничког дела видљив је од почетка до краја, уметници стичу увид у различите приступе у његовом настајању, размењују искуства и мишљења која им помажу да своје дело сагледају очима својих колега, из друге перспективе. Разноврсност медија и израза који се данас користе отвара велике могућности за развој различитих аспеката колоније у складу са савременим културним и уметничким тенденцијама. На овогодишњој колонији у фокусу је била графика.

На Колонији је учествовало 11 уметника: Љубица Јелисавац Катић, Бобан Савић, Иван Миладиновић, Габриела Булатовић, Доминика Морариу, Биљана Марковић Крагуљац, Даниел Ковач, Милена Максимовић Ковачевић, Данило Вукасовић, Снежана Скоко и Горан Трајковић (представник КЛУ „Рашка школа“).

Разноврстан и квалитетан састав учесника Колоније, дали су веома добар резултат, а графике настале на Колонији биће изложене на отворању **XXII** сазива Колоније крајем јула 2024. године.

Једна од најзначајнијих културних манифестација у Србији, 29. Рашке духовне свечаности, одржана је од 14. до 20. августа 2023. под слоганом **„Треба времена да постанеш млад“**

ПРОГРАМ

14. август

12.00 – Дом културе

Књижевни сусрет за децу и одрасле са Урошем Петровићем

17.00 – Галерија ЦК „Градац“

Промоција књиге **„Треба времена да постанеш млад“** Велимира Веље Павловића
Учествују: Катарина Павловић, Мирјана Огњановић, Петар Јањатовић

19.30 – Дом културе

Свечано отварање отварање XXIX Рашких духовних свечаности

Поздравна реч председника општине Рашка, Немање Поповића

Едиција „Рашке духовне свечаности“, књ. 4

„Географија расутог срца“ – Петар Пеца Поповић

Учествују: Ђорђе Матић и Пеца Поповић

Концерт – Амира Медуњанин и Антонио Врбички

15. август

10.00 – Градски трг

Загонетна потрага

Детективска авантура са Урошем Петровићем

17.00 – Галерија ЦК „Градац“

Светови Достојевског у приповеци Сан смешног човека

Учествује: Милован Балабан, историчар

19.00 – Галерија ЦК „Градац“

Отварање изложбе СРПСКИ КУБИЗАМ Срђана Куљанина

Учествују: Стефан Тодоровић и Срђан Куљанин

20.00 – Плато испред Дома културе

Предпромоција књиге АКО ВОЛИТЕ БЛУЗ

Учествују: Горан Стојичић и Владислав Пејак

Концерт – СИРОВА КОЖА

16. август

10.00 – 13.00 Плато код фонтане у парку

Радионица мозаика Љиљане Ривић

17.00 Галерија ЦК „Градац“

Пројекција филма **YU група – тренутак сна**

О филму говоре: Петар Јањатовић и Ђорђе Матић

19.30 – Дом културе

„Зашто волим Србију – Моја Жупа, моја Океанија“

Учествују: Пеца Поповић, Иван Брборић, Вања Алич, Томислав Ивановић

Концерт – ТЕОДОСИ СПАСОВ ТРИО

22.00 **КОНЦЕРТ НА ТРГУ**

КЕРБЕР

17. август

10.00 – 13.00 Плато код фонтане у парку
Радионица мозаика Љиљане Ривић

13.00 Дом културе

ВАСПИТАВАЊЕ ПРЕД СПАВАЊЕ
Учествује Тоде Николетић

17.00 – Галерија ЦК „Градац“
Промоција књиге Милутина Дедића „Записи са предумишљајем“
Учествују: Радоман Кањевац, Ђорђе Матић, Небојша Грујичић и Бојан Муњин

19.30 – Дом културе

Концерт – Љубиша Јовановић, флаута и Александар Сердар, клавир
Представа „Успомене Саре Бернар“
Текст: Џон Марсер, режија: Сташа Копривица, играју: Тања Бошковић и Дејан Ђоновић

18. август

17.00 – Галерија ЦК „Градац“

„Ми, Андрић и Црњански“

Учествују: др Жанета Ђукић Перишић, Владимир Петровић и Вуле Журић

19.30 – Дом културе

Представљање књига Татјане Њежић о Неди Арнерић и Горану Паскаљевићу
Учествују: Татјана Њежић и Радослав Зеленовић

Позоришна представа „АУДИЈЕНЦИЈА“
Текст: Вацлав Хавел, режија: Милан Нешковић, играју: Миодраг Радоњић и Никола Ракочевић

19. август

12.00 – Галерија ЦК „Градац“
Малац генијалац – Радионица менталне аритметике

17.00 – Галерија ЦК „Градац“

„Радио-таласи запљускују књижевност“**Учествују: Радоман Кањевац, Ранко Стојиловић, Предраг Шарчевић и Вуле Журић**

Дом културе, 19.30

Свечана додела признања „Стефан Првовенчани“ Радославу Зеленовићу и програм посвећен добитнику**Концерт: Мирослав Тадић – гитара, Yvette Holzwarth - виолина и глас, Бранко Бако Јовановић – тамбура**

20. август

Дом културе, 20.00

Промоција ЦД-а „Од злата јабука – свирала у музичкој традицији Србије“

Учествују: Далибор Тодоровић, Душан Антић, Стефан Радовановић, Вељко Петронијевић и Миљан Токовић

29. Рашке духовне свечаности су још једном прославили стваралаштво, културу и уметност, изазвале велику пажњу на културној сцени Србије, потврдиле врхунске домете и највиши ниво нашег фестивала

Програм 29. Свечаности по квалитету и садржају био је један од најбољих у дугој историји фестивала и на прави начин најавио јубилеј које следи.

На Свечаностима ове године смо видели и чули неке од најзначајнијих регионалних музичких величина попут Амуре Медуњанин, Теодоси Спасова, Мирослава Тадића, Бака Јовановића, Александра Сердара и Љубишу Јовановића, уживали у сјајним представама Успомене Саре Бернар и Аудијенција, погледали награђени филм о YU групи и на најлепши начин представили Жупу Александровачку у оквиру новог серијала трибина „Зашто волим Србију“ на којима ћемо сваке године представити по један крај наше земље и његове културне, историјске и туристичке потенцијале. Промовисали смо четврту књигу из едиције Рашке духовне свечаности „Географија расутог срца“ и уживали у концерту групе Кербер на градском тргу. Подсетили смо се великана наше књижевности, Андрића и Црњанског, ренесансе личности Милутина Дедића и изузетних стваралаца наше кинематографије Горана Паскаљевића и Неде Арнерић, а најмлађи посетиоци у оквиру Рашких дечијих свечаности уживали су у разноврсном едукативном и забавном програму... Седам дана и преко 30 најразличитијих програма током целог дана потврдили су статус Свечаности као једног од најважнијих културних фестивала у Србији коју је ове године посетило више од 5.000 људи.

Престижно признање „Стефан Првовенчани“, за изузетан допринос националној култури, додељено је Радославу Зеленовићу.

Медијски спонзор овогодишњих Свечаности био је РТС, односно Радио-Београд, који је све време био присутан на фестивалу и свакодневно извештавао у својим емисијама,

а додела признања и концерт посвећен добитнику преношени су директно. Овогодишњи фестивал обележила је и одлична посета, велика медијска пажња (манifestацију је пратило неколико телевизија са националном фреквенцијом, сви програми Радио Београда, најважнији штампани медији, као и бројни интернет портали) и високе оцене стручне јавности, чиме смо, још једном, на најбољи начин, оправдали статус чланице елитне Асоцијације европских уметничких фестивала, најавили још боље резултате, нове продукционе подухвате и освајање регионалног културног простора што је и наш највећи циљ у наредним годинама.

5.2.4. ДАНИ МИЛУНКЕ САВИЋ

Од 24. до 26. октобра 2023. године организована је осма по реду манифестација „Дани Милунке Савић“. Програми манифестације одржани су у Рашки, Јошаничкој Бањи, Баљевцу и Копривници, код родне куће Милунке Савић.

Уторак, 24. октобар 2023. године

11:20 – Дом културе *Миломир Главчић*, Јошаничка Бања

Представа за децу: ***Патролне шапе***

Играју: Предраг Продановић, Милан Тошић, Мина Стаменковић и Алекса Раичевић.

14:00 – Дом културе, Баљевац

Представа за децу: ***Патролне шапе***

19:30 – Галерија Центра за културу *Градац*, Рашка

Отварање изложбе: ***Хероине Великог рата***, група аутора

Изложбу је отворио др Видоје Голубовић

Среда, 25. октобар 2023. године

11:20 – Дом културе *Миломир Главчић*, Јошаничка Бања

Представљање књиге за децу: ***Хероина нежног срца – Милунка Савић***

О књизи је говорила ауторка Славка Петковић Грујичић

17:00 – Плато *Меморијалног комплекса Милунка Савић*

Полагање венаца

Хор Музичке школе *Стеван Мокрањац* Нови Пазар И.О. Рашка

Диригент: Неда Пендић Пузовић

Обилазак Меморијалне собе Милунке Савић

18:00 – Дом културе *Миломир Главчић*, Јошаничка Бања

Представљање књиге: ***Витез Карађорђеове звезде и Легије части***

Аутори: Видоје Голубовић, Новица Пешић, Предраг Павловић

О књизи је говорио др Видоје Голубовић

Представа: ***Ненаписана Писма***

Режија: Наташа Радуловић

Текст: Милкица Милетић

Игра: Вања Милачић

Четвртак, 26. октобар 2023. године

09:00 – Плато *Меморијалног комплекса Милунке Савић*, Јошаничка Бања

Парастос палим борцима у ратовима од 1912. до 1918. године

Обилазак Меморијалне собе Милунке Савић

10:00 – Пешачка тура ***Стазом Милунке Савић***

10:00 – Полазак са платоа *Меморијалног комплекса Милунка Савић* у Јошаничкој Бањи (до родне куће Милунке Савић у Копривници)

10:15 – Полазак са регионалног пута Јошаничка Бања–Рашка до родне куће Милунке Савић у Копривници (3 км)

12:00 – *Родна кућа Милунке Савић*, Копривница

Обилазак родне куће

Послужење за све учеснике пешачке туре – ВОЈНИЧКИ ПАСУЉ

Овогодишња манифестација Дани Милунке Савић била је изузетно добро посећена и медијски одлично покривена (у релевантним електронским и штампаним медијима) још једном доказујући веома висок ниво програма и организације.

Важно је напоменути да су све манифестације у организацији Центра за културу „Градац“ имале веома квалитетан и одлично посећен програм, за различите узрасте и укусе, још једном потврђујући углед који наша установа ужива у најширој културној јавности.

6. ОБРАЗОВНЕ АКТИВНОСТИ

После вишегодишње паузе Центар је активирао и свој образовни сектор.

22. и 23. јун – сала бившег Комитета и Дом културе НТЦ СЕМИНАР Предавачи Урош Петровић и Ранко Рајовић

У сарадњи са НТЦ Центром др Ранка Рајовића, Центар је организовао дводневни семинар за 30 учитеља из свих основних школа на територији наше општине. НТЦ систем учења се тренутно спроводи у 17 европских земаља и један је од најцењенијих на нашем континенту. 22. и 23. јуна 2023. Урош Петровић и др Ранко Рајовић су одржали семинар за учитеље који је сертификован и од стране нашег министарства просвете и носи 16 бодова. Семинар је изазвао велико интересовање, а након завршетка другог дана семинара проф. др Ранко Рајовић је одржао предавање у Дому културе који је био испуњен до последњег места. С обзиром на велики успех овог семинара, Центар ће и у будућности наставити са организацијом сличних догађаја.

ШКОЛА ГЛУМЕ ЦК „ГРАДАЦ“

Почетком маја почеле су припреме, а од 1. јуна 2023, у Центру за културу „Градац“ у сарадњи са дипломираним глумцем Михаилом Глишовићем као предавачем, почела је са радом школа глуме. Полазници школе су деца основношколског и средњошколског узраста, а часови се одржавају три пута недељно.

Прва представа коју су реализовали полазници школе глуме била је комад **Чекајући Годоа**, Семјуела Бекета. Премијера је била 11.06. у 20.00 у Дому културе у Рашки, а представа је одиграна и 27.06. на Семетешком језеру, 28.06. и 26.09. у 20.00 у Дому културе.

Представа **Без поговора**, Харолда Пинтера реализована је у сарадњи са професионалним глумцима Александром Кецманом и Николом Ранђеловићем. Премијера је била 30.09. у 20.00, а следеће играње 06.11. у истом термину.

Припреме за представу **Камен за под главу**, аутора Милице Новковић, кренуле су 2. септембра 2023. године. Представа је премијерно изведена 14.12, а прва реприза је била 15.12. 2023. године.

За време припреме свих представа пробе се одржавају бар пет пута недељно, некада и више пута дневно.

Школа глуме ЦК „Градац“ тренутно има 23 полазника и сви су укључени у реализацију представа.

7. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

Центар за културу „Градац“ је у 2023. години завршио и највећу инвестицију од свог оснивања. У две фазе, 2022. и 2023. средствима Филмског центра Србије и локалне

самоуправе завршена је **дигитализација биоскопа** у Рашки. Завршетком овог пројекта Центар је добио најсавременију биоскопску опрему која ће омогућити редован биоскопски репертоар у нашој установи и унапређење свих садржаја у Дому културе који захтевају употребу пројектора и платна.

Такође, у складу са савременим тенденцијама, један од најзначајнијих брендова Центра за културе, **Часопис Рашка** (који излази од 1971. године), дигитализован је у Народној библиотеци Србије. Стручне службе националне библиотеке дигитализовале су сва 44 броја часописа Рашка, више од 4.000 страница који ће ускоро бити доступни на сајту установе.

8. САРАДЊА СА ДРУГИМ УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ, ОРГАНИЗАЦИЈАМА, ФЕСТИВАЛИМА И ЦИВИЛНИМ СЕКТОРОМ

У 2023. представници Центра за културу били су истакнути гости на Данима српске културе у Истри са програмом и изложбом посвећеном Милунки Савић. У јулу 2023. потписали смо протокол о сарадњи са Културним центром Новог Сада и били специјални гости на 30. фестивалу Европског филма на Палићу. Центар за културу, такође, има изузетно добре односе са значајним бројем фестивала у Србији, попут Гитар арт фестивала, Арсенал феста, Нишвила, Арт линк фестивала, установама попут Народне библиотеке Србије, Завода за заштиту споменика културе, Историјског архива, Београдског драмског позоришта, Звездара театра, ЈДП-а...

Такође, наша установа има изузетну сарадњу са свим школама у нашој општини, са великим бројем удружења, са пензионерима, младима и свим заинтересованим грађанима за које су наши објекти увек отворени.

У новембру смо организовали литерарни конкурс за ученике основних школа под називом „МОЈ ЈУНАК“, а победничке радове наградили пригодним поклонима. Гимназији у Рашки смо поклонили део изложбе „Упознај наш град“ која ће трајно красити просторије ове образовне установе. Такође, поводом додела диплома средњошколцима, Центар је организовао гостовање глумца Милета Недељковића који је специјално за ту прилику извео Платонову „Сократову одбрану и смрт“.

За пензионере на територији наше општине све услуге у Центру за културу су потпуно бесплатне. Логистички и организационо смо помогли готово све манифестације које се одржавају на територији наше општине и помогли оснивање нових.

Центар за културу „Градац“ је 2023. годину завршио као једну од најуспешнијих у својој историји. Годину у којој смо имали највише програма, највише корисника, годину у којој смо активирали неке нове делатности, завршили дигитализацију биоскопа и потврдили статус озбиљне и велике установе културе која је препозната у целој земљи чије је програме у 2023. години видело више од 17.000 људи.

ПРЕГЛЕД ОСТВАРЕНИХ ПРИХОДА И РАСХОДА У 2023. ГОДИНИ

ПРИХОДИ

Кonto	Опис	Буџетска средства		Трансфери од других нивоа власти		% извршења
		планирано	извршено	планирано	извршено	
733154	Текући наменски трансфери у ужем смислу од Републике	0.00	0.00	610,500.00	610,500.00	100.00
733251	Капитални наменски трансфери у ужем смислу од Републике	0.00	0.00	9,900,000.00	9,900,000.00	100.00
772111	Меморандумске ставке за рефундацију расхода из претходне године	0.00	0.00	100,000.00	0.00	0.00
791111	Приход од буџета	62,724,172.00	53,431,033.26	0.00	0.00	85.20
	УКУПНО	62,724,172.00	53,431,033.26	10,610,500.00	10,510,500.00	87.20

РАСХОДИ

ПРОГРАМ 1201: РАЗВОЈ КУЛТУРЕ

АКТИВНОСТ 0001 - Функционисање локалних установа културе

Позиција	Кonto	Опис	Буџетска средства		Трансфери од других нивоа власти		% извршења
			планирано	извршено	планирано	извршено	
158	411000	Плате и додаци запослених	18,666,237.00	15,685,511.32	0.00	0.00	84.03
159	412000	Социјални доприноси на терет послодавца	2,827,935.00	2,376,354.99	0.00	0.00	84.03
160	414000	Социјална давања запосленима	1,090,000.00	771,111.04	100,000.00	0.00	64.80
161	415000	Накнаде трошкова за запослене	600,000.00	465,257.55		0.00	66.47
162	416000	Награде запосленима и остали посебни расходи	500,000.00	430,629.44	0.00	0.00	86.13
163	421000	Стални трошкови	4,640,000.00	3,325,811.98	0.00	0.00	71.68
164	422000	Трошкови путовања	200,000.00	159,147.05	0.00	0.00	79.57
165	423000	Услуге по уговору	9,300,000.00	7,946,154.55	0.00	0.00	85.44
166	424000	Специјализоване услуге	650,000.00	463,332.59	0.00	0.00	71.28
167	425000	Текуће поправке и одржавање	1,100,000.00	882,749.51	0.00	0.00	80.25
168	426000	Материјал	1,300,000.00	892,699.00	0.00	0.00	68.67
169	481000	Дотације невладиним организацијама	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
170	482000	Порези, обавезне таксе, казне и пенали	100,000.00	7,594.34	0.00	0.00	7.59
171	483000	Новчане казне и пенали по решењу судова	200,000.00	90,465.31	0.00	0.00	45.23
172	512000	Машине и опрема	15,700,000.00	5,193,895.00	9,900,000.00	9,900,000.00	96.14
173	515000	Нематеријална имовина	1,500,000.00	851,158.11	600,000.00	600,000.00	96.74
		УКУПНО АКТИВНОСТ 0001	47,974,172.00	39,541,871.78	10,600,000.00	10,500,000.00	82.43

АКТИВНОСТ 0002 – Подстицаји културном и уметничком стваралаштву

	Конто	Опис	Буџетска средства		Трансфери од других нивоа власти		% извршења
			планирано	извршено	планирано	извршено	
174	422000	Трошкови путовања	150,000.00	126,778.88		0.00	84.15
175	423000	Услуге по уговору	5,700,000.00	5,047,441.97	10,500.00	10,500.00	88.57
176	424000	Специјализоване услуге	8,500,000.00	8,494,407.24			99.93
177	426000	Материјал	400,000.00	220,533.39	0.00	0.00	55.13
		УКУПНО АКТИВНОСТ 0002	14,750,000.00	13,889,161.48	10,500.00	10,500.00	94.17
		УКУПНО	62,724,172.00	53,431,033.26	10,610,500.00	10,510.500	87.20

Образложење финансијског извештаја 01. 01. – 31. 12. 2023.

Центар за културу „Градац“ није у наведеном периоду имао одступања између пренетих и утрошених средстава.

Програмска активност 0001 – Функционисање локалних устнова културе

Позиција 158: 411000 (15,685,511.32) и **159:** 412000 (2,376,354.99) - средства која су исплаћена за зараде 16 запослених;

Позиција 160: 414400 (771,111.04) – солидарна помоћ за поправљање материјалног положаја запослених и помоћ у медицинском лечењу за једног запосленог и члана уже породице;

Позиција 161: 415100 (465,257.55) – средства утрошена за превоз на посао запослених;

Позиција 162: 416100 (430,629.44) – јубиларна награда за једну запослену и новогодишњи поклони за децу запослених;

Позиција 163:

- 421100 (112,129.57) – провизија на финансијске трансакције;
- 421200 (1,707,260.63) – трошкови електричне енергије (зграда Музеја, Дом културе Рашка, Дом културе Бањевац);
- 421300 (199,617.85) – услуге водовода и канализације (зграда Музеја, Дом културе Рашка, Дом културе Бањевац) и услуге дератизације објеката које су дате на коришћење Центру за културу;
- 421400 (470,023.24) – трошкови фиксног телефона, мобилни телефони (7 радника лимитирано из буџетских средстава, домен за сајт, интернет, накнада за одржавање фискалних каса и поштанске услуге);
- 421500 (176,780.69) – трошкови осигурање имовине, службеног аутомобила и запослених од несреће на раду;
- 421600 (660,000.00) – трошкови закупа просторија у згради некадашњег ТП Ибар за потребе управе Центра за културу;

Позиција 164:

- 422100 (159,147.05) – дневнице и трошкови превоза на службеном путу као и остали трошкови службених путовања (путарина и трошкови паркинга)

Позиција 165:

- 423200 (181,284.24) – одржавање софтвера за финансије, плате и основна средства (месечно), програма Канцеларко и остале компјутерске услуге за одржавање сајта;
- 423300 (13,500.00) – трошкови котизације за семинар о изменама Закона о јавним набавкама;
- 423400 (482,113.40) – трошкови штампања публикација у оквиру издавачке делатности, каталогизације публикација и ИСБН бројева у Народној библиотеци Србије и објављивање конкурса за доделу признања Стефан Првовенчани и конкурса за директора;
- 423500 (111,818.77) – накнаде члановима управног и надзорног одбора за лица која нису запослена код исплатиоца и накнаде члановима жирија за општинску и окружну Смотру рецитатора;
- 423600 (102,877.00) – угоститељке услуге смештаја и исхране учесника културних програма;
- 423900 (7,054,861.14) – трошкови зарада радника ангажованих преко агенције за запошљавање и уговор о делу за одржавање родне куће Милунке Савић у Копривници;

Позиција 166:

- 424200 (275,332.59) – дигитализација часописа Рашка у Народној библиотеци Србије, накнада за ауторска права за коришћење фотографије за сајт РДС и накнада за жирирање радова на литертарном конкурс Мој јунак;
- 424900 (188,000.00) – трошкови израде пројекта за замену столарије на згради библиотеке у Рашки, ангажовања агенције за заштите на раду и контрола уређаја за јавну безбедност;

Позиција 167

- 425100 (558,247.50) – трошкови одржавања споменика у Биљановцу, санација Дома културе у Рашки (санација лименог крова и олука за одвод воде, зидова и плафона у холу, молерски радови на делу девастиране фасаде на улазу), електричарски радови и материјали за текуће поправке;
- 425200 (324,502.01) – трошкови сервисирања и одржавање службеног аутомобила, рачунарске опреме, клима уређаја и опреме за јавну безбедност;

Позиција 168:

- 426100 (173,180.00) – трошкови канцеларијског материјала;
- 426300 (18,457.00) – стручна литература за потребе запослених;
- 426400 (249,393.01) – трошкови горива;
- 426800 (187,585.99) – материјали за одржавање хигијене и освежавајући напци за поребе отварања изложби;
- 426910 (100,810.00) – дневне новине: „Политика“ и „Новости“ за потребе читаонице и цветни аранжмани за потребе културних програма;

Позиција 170:

- 482100 (6,892.00) – такса за регистрациону налепницу за ауто;

- 482200 (660.00) – републичка административна такса за промену података у АПР;
- 482300 (42.34) - камата за неблаговремено плаћање – пошта;

Позиција 171:

- 483100 (90,465.00) - новчана казна по решењу суда по тужби запослене за накнаду трошкова дневница за службено путовање и вансудско поравнање за неовлашћено коришћење фотографије на сајту Центра;

Позиција 172:

- 512200 (397,975.00) – копјутери за администрацију, канцеларијске столице, салонски сто са фотељама за позорницу Дома културе и фрижидер за чајну кухињу;
- 512600 (14,695,920.00) – аудио опрема за биоскоп (4,000,000.00 из трансфера од Филмског центра Србије и 797.480,00 из средстава буџета Општине Рашка), кинопројектор и платно (5,900,000.00 из трансфера од Филмског центра и 3,998,440.00 из средстава буџета Општине Рашка);

Позиција 173:

- 515100 (1,451,158.00) – књига за библиотеку (851,158.11) и калиграфије за опремање библиотеке, преко пројекта Министарства културе, Осликавање стихова (из трансфера Министарства културе - 600,000.00);

Програмска активност 0002 – Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва

Позиција 174:

- 422100 (99,013.44) – дневнице и трошкови превоза на службеном путу;
- 422200 (27,765.44) – дневнице и трошкови превоза на службеном путу у иностранство за учешће на 15. фестивалу српске културе у Пули ;

Позиција 175:

- 423400 (1,723,164.89) – трошкови штампања публикација у оквиру издавачке делатности, штампање каталога за потребе галеријске делатности, штампање плаката и позивница за све културне програме установе. Део трошкова издавачке делатности у износу од 10,500.00 динара финансиран је средствима Министарства културе преко пројекта откупа публикација;
- 423600 (2,462,105.00) – угоститељке услуге смештаја и исхране учесника културних програма;
- 423900 (872,672.08) – закуп опреме за озвучење и расвету за потребе реализације културних програма, трошкови ангажовања превозника за учеснике ликовне колоније као и агенцијске услуге за техничку реализацију програма;

Позиција 176:

- 424200 (8,494,407.24) – накнада за ауторске хонораре за учеснике програма, трошкови позоришних представа као и ауторски хонорар за вођење школе глуме која се исплаћује месечном динамиком;

Позиција 177:

- 426400 (166,005.39) – трошкови горива;
- 426600 (54,528.00) – рамљење калиграфија које у оквиру пројекта Осликавање стихова.

Центар за културу „Градац“ је у 2023. години остварио равнотежу између прихода и расхода.

Приход који је остварен делатношћу установе (чанарина библиотеке, приход од биоскопских представа, позоришних представа и издавачке делатности) уплаћен је на рачун јавних прихода 742151 - Приход од продаје роба и услуга у износу од 393,203.60 динара.

Директор
Никша Барлов

Handwritten signature of Nikša Barlov in blue ink, written over a horizontal line.

Број:242

Датум: 28.02.2024. године

На састанку Управног одбора Центра за културу, образовање и информисање „Градац“, одржаног 28.02.2024. године са почетком у 10:00 часова, донета је следећа

ОДЛУКА

Усваја се Извештај о раду Центра за културу, образовање и информисање „Градац“ за 2023. годину.

Образложење

На седници Управног одбора одржаној 28.02.2024. године са почетком у 10:00 часова, разматран је Извештај о раду Центра за културу, образовање и информисање „Градац“ за 2023. годину.

Извештај о раду Центра за културу, образовање и информисање „Градац“ за 2023. годину је усвојен једногласно.

Саставни део ове одлуке је Извештај о раду Центра за културу, образовање и информисање „Градац“ за 2023. годину, број 233 од 26.02.2024.године.

председавајућа УО ЦКОИ „Градац“
Јелена Шумарац

На основу члана 40. став 1. тачка 63) Статута општине Рашка („Службени гласник општине Рашка“ бр. 197/18), Скупштина општине Рашка, разматрајући Извештај о раду Центра за културу, образовање и информисање „Градац“ за 2023. годину, на седници одржаној 15. марта 2024. године, донела је

ОДЛУКУ

о усвајању Извештаја о раду Центра за културу, образовање и информисање „Градац“ за 2023. годину

I

Усваја се Извештај о раду Центра за културу, образовање и информисање „Градац“ за 2023. годину.

II

Саставни део ове Одлуке је Извештај о раду Центра за културу, образовање и информисање „Градац“ за 2023. годину број 233 од 26. фебруара 2024. године.

III

Ову Одлуку доставити Центру за културу, образовање и информисање „Градац“ и надлежним службама.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ РАШКА
I Број: 06-IX-31/2024-10
Дана: 15. марта 2024. године

ПРЕДСЕДНИК
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ
Мирјана Скорић

Центар за културу, образовање и информисање „Градац“
Бр. 328
20.03.2024.
РАШКА